

Datum

2018-12-21

Vår referens

Lotta Fröding

Utvecklingssekreterare

lotta.froding@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om strukturersättning till elever med diagnos STK-2018-425

Sammanfattning

Nima Gholam Ali Pour (SD) har inkommit med en motion att uppdra åt grundskolenämnden att utreda hur elever med diagnos kan införas som en variabel i strukturersättningen. Motionären menar att det i grundbeloppet helt och hållet bortses från behov som barn med diagnos har. Enligt motionären skulle barn med en diagnos behöva kompenseras genom grundbeloppet. I dag kan skolan söka om ett tilläggsbelopp för att tillgodose barnets behov. Motionären vill att det i grundbeloppet ska inrymmas kompensation för det större behov av särskilt stöd som barn med diagnos antas ha.

Grundskolenämnden har yttrat sig och poängterar att allt särskilt stöd som ligger under nivån extraordinärt, redan finns inkluderat i grundbeloppet. Den sammantagna bedömningen är att motionen bör avslås då det i grundbeloppet ska ingå kostnader för till exempel stöd i form av extra undervisning, individualiserat lärande, specialpedagogiska insatser eller undervisning i särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med att nå målen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Nima Gholam Ali Pours (SD) motion om strukturersättning till elever med diagnos.

Beslutsunderlag

- Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om strukturersättning till elever med diagnos
- Motion av Nima Gholam Ali Pour (SD) om strukturersättning till elever med diagnos
- Remissvar från grundskolenämnden
- Grundskolenämnden beslut 180621 §99 med reservation (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 190107 - Motion om strukturersättning till elever med diagnos

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-01-07

Kommunstyrelsen 2019-01-16

Kommunfullmäktige 2019-01-31

Beslutet skickas till

Motionären
Grundskolenämnden

Ärendet

Nima Gholam Ali Pour (SD) föreslår i en motion att uppdra åt grundskolenämnden att utreda hur elever med diagnos kan införas som en variabel i strukturersättningen. Motionären är kritisk till den modell för skolpengen som diskriminerar barn på grund av kön, etnicitet eller nationalitet. Motionären har vid studiebesök fått information om att de skolor som inte befinner sig i socialt utsatta områden känner att de har för lite resurser. Malmö stads ersättningsmodell är inriktad på att föra över resurser till skolor i sociala utsatta områden. Barn med en diagnos skulle behöva kompenseras genom grundbeloppet. I dag kan skolan söka om ett tilläggsbelopp för att tillgodose barnets behov. Detta medför ett merarbete för personalen då beloppet kan avslås. Motionären är medveten om att strukturersättningen är en mindre del av grundbeloppet och att stödet från tilläggsbelopp kommer att vara det huvudsakliga stödet. Vidare anser motionären att elever med diagnos har ett större behov och behöver kompensation. I grundbeloppet bör det inrymmas kompensation för det större behov av särskilt stöd som barn med diagnos antas ha.

Grundskolenämndens yttrande

I motionen framförs att det inte ingår någon täckning för särskilt stöd i grundbeloppet, vilket inte är korrekt. Allt särskilt stöd som ligger under nivån extraordinärt finns redan inkluderat. Behovet av särskilt stöd ska alltid tillgodoses i undervisningssituationen, oavsett om eleven har en diagnos eller ej. Motionärens förslag att korrigera strukturersättningen, som är en del av grundbeloppet, med hjälp av att inkludera diagnoser som en variabel i beräkningen behövs således inte. Nämnden föreslår att motionen avslås.

SD har lämnat en reservation.

Bakgrund

Grundskolenämnden gjorde nyligen en utvärdering av sin resursfördelningsmodell¹ där det framkom att modellen är objektiv och har en hög träffsäkerhet och legitimitet. De delar som behöver förändras kommer nämnden att beakta i sitt fortsatta arbete. Syftet med modellen har varit att skapa likvärdiga förutsättningar mellan skolorna. I utvärderingen har grundskolenämnden fokuserat på den del av modellen som kallas strukturersättning. Strukturersättningen utgör cirka 9 procent av de kommunala skolornas totala intäkt. Andelen varierar mellan olika skolor och uppgår till mellan 1 och 22 procent av skolans intäkter.

Grundbelopp

Grundbelopp avser ersättning för undervisning, lärverktyg, elevhälsa, måltider, administration, mervärdesskatt och lokalkostnader. Kostnader för till exempel stöd i form av extra undervisning, individualiserat lärande, specialpedagogiska insatser eller undervisning i särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med att nå målen ska täckas av den ersättning som betalas ut genom elevens grundbelopp.

¹ STK-2018-692. Vilken även SKL refererar till.

Tilläggsbelopp

Enligt skollagen² ska tilläggsbelopp lämnas för elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd eller ska erbjudas modersmålsundervisning. I 14 kap. 8§ skolförordningen anges att med tilläggsbelopp avses ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder, däribland sådana som riktas till barn och elever med stora inlärningssvårigheter.

Strukturersättning

Grundskoleförvaltningen i Malmö stad har en resursfördelningsmodell för förskoleklass, grundskola och fritidshem. Det betyder att kommunen fördelar pengar till skolorna utifrån antalet elever, vilken årskurs eleverna går i samt vilken socioekonomisk bakgrund³ eleverna har.⁴

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har gjort en kartläggning över hur kommunerna använder sig av socioekonomiska kriterier. SKL nämner då bland annat Malmö och Helsingborg som har försökt att följa upp effekterna av resursfördelningssystemet. En slutsats har varit att det inte finns enkla samband mellan resultat och resurser. En tydlig slutsats som SKL kan se, i sin kartläggning, är att skolor som har ett bra systematiskt kvalitetsarbete kan se vilka insatser som behövs och var de ska sättas in.

Skolverket

Alla elever med funktionsnedsättning är inte i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd utöver den ledning och stimulans som ska ges i den ordinarie undervisningen. För en del elever är det dock aktuellt. Skollagen anger tydligt att det är det pedagogiska och sociala stödbehovet som ska vara styrande för om en elev ska få tillgång till extra anpassningar eller särskilt stöd det behövs inte någon medicinsk diagnos för rätten till särskilt stöd eller ej.

Skolverket har gett ut en rapport⁵ om skolhuvudmännens arbete för grundskoleelever med funktionsnedsättning. Skolverkets övergripande slutsats är att många skolhuvudmän strävar efter att erbjuda en inkluderande lärmiljö. Samtidigt visar studien att alltför många huvudmän och skolor i realiteten inte ger tillräckliga förutsättningar för att lärmiljön ska vara pedagogiskt, socialt och fysiskt tillgänglig för elever med funktionsnedsättning.

Majoriteten av eleverna med funktionsnedsättning finns i grundskolan. Det finns inte statistik om hur många elever som har en funktionsnedsättning, men undersökningar visar att funktionsnedsättningar är så vanliga att dessa elever finns hos i princip alla skolor och huvudmän. Rapporten syftar till att ge en nationell bild av hur huvudmän agerar för att åstadkomma en tillgänglig lärmiljö för elever med funktionsnedsättning.

Skolverkets bedömning är vidare att skolhuvudmännen inte i tillräcklig grad styr och följer upp hur skolsituationen fungerar för elever med funktionsnedsättning. Funktionshinderperspektivet är i alltför liten utsträckning en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorer samt specialpedagoger och speciallärare gör vidare så pass olika bedömningar av hur huvudmannens styrning fungerar avseende elever med funktionsnedsättning att Skolverket kan konstatera att

² Skollagen 10 kap. 39§.

³ Till exempel vilken utbildningsnivå som elevens föräldrar har och hur länge eleverna har bott i Sverige.

⁴ Skollagen 2 kap. 8a§. Kommunen ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

⁵ Tillgängliga lärmiljöer? – En nationell studie av skolhuvudmännens arbete för grundskoleelever med funktionsnedsättning, rapport 440, 2016.

styrningen behöver förbättras hos åtskilliga huvudmän.

Sammantagen bedömning och förslag till beslut

Motionären är kritisk till den resursfördelningsmodell som grundskolenämnden använder sig av i dag. Det som framkommer som mest bekymmersamt enligt motionären är att det i grundbeloppet bortses från behov som barn med diagnos har och barnets behov ska tillgodoses genom ett tilläggsbelopp.

Både SKL och Skolverket lyfter vikten av styrning och det systematiska kvalitetsarbetet vilket har en tydlig koppling till en positiv utveckling av skolan. Alla elever med en medicinsk diagnos är inte alltid i behov av särskilt stöd. Det har att göra med hur skolmiljön är utformad samt vilken kompetens personalen på den enskilda skolan har. En skola kan vara så pass tillgänglig att extra anpassningar finns i den ordinarie skolmiljön. Det gäller även personal på den enskilda skolan som kan ha kompetens utöver sin grundutbildning som underlättar arbetet att möta alla elever.

Stadskontoret föreslår att motionen avslås då det i grundbeloppet ska ingå kostnader för till exempel stöd i form av extra undervisning, individualiserat lärande, specialpedagogiska insatser eller undervisning i särskild grupp som syftar till att hjälpa elever med att nå målen.

Ansvariga

Bertil Siöström Avdelningschef

Anna-Lena Alerud Sekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör